

İSTANBUL
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

**İŞYERİ BİLDİRİMLERİNİN BÖLGE ÇALIŞMA
MÜDÜRLÜĞÜNE YAPILMAMASINDAN
KAYNAKLANACAK
SORUNLARA İLİŞKİN RAPOR**

HAZİRAN

2009

**İŞYERİ BİLDİRİMLERİNİN BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNE
YAPILMAMASINDAN KAYNAKLANACAK
SORUNLARA İLİŞKİN RAPOR**

I. GENEL BİLGİLER

4857 sayılı iş kanununun 2. maddesinde; “İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.” şeklinde tanımlanmıştır.

İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür. İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağılılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılacaktır.

4857 sayılı iş kanunu kapsamına giren nitelikte bir işyerini kuran, her ne suretle olursa olsun devralan, çalışma konusunu kısmen veya tamamen değiştiren veya herhangi bir sebeple faaliyetine son veren ve işyerini kapatan işveren, işyerinin unvan ve adresini, çalıştırılan işçi sayısını, çalışma konusunu, işin başlama veya bitme gününü, kendi adını ve soyadını yahut unvanını, adresini, varsa işveren vekili veya vekillerinin adı, soyadı ve adreslerini bir ay içinde ÇSGB Bölge Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. (4857/3)

4857 sayılı Kanunun 3. maddesinin ikinci fıkrasında, alt işverenin bu sıfatla mal veya hizmet üretimi için meydana getirdiği kendi işyeri için, yeni bir işyerinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

**II. İŞYERİ BİLDİRİMLERİNİN BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNE
YAPILMAMASINDAN KAYNAKLANACAK SORUNLAR**

İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir. İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağılılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır. İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür. (4857/2)

4857 sayılı İş kanununun 3. maddesinde, “*Bu Kanunun kapsamına giren nitelikte bir işyerini kuran, her ne suretle olursa olsun devralan, çalışma konusunu kısmen veya tamamen değiştiren veya herhangi bir sebeple faaliyetine son veren ve işyerini kapatan işveren, işyerinin unvan ve adresini, çalıştırılan işçi sayısını, çalışma konusunu, işin başlama veya bitme gününü, kendi adını ve soyadını yahut unvanını, adresini, varsa işveren vekili veya vekillerinin adı, soyadı ve adreslerini bir ay içinde bölge müdürlüğüne bildirmek zorundadır.*

(Değişik ikinci fıkra: 15/5/2008-5763/1 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasına göre iş alan alt işveren; kendi işyerinin tescili için asıl işverenden aldığı yazılı alt işverenlik sözleşmesi ve gerekli belgelerle birlikte, birinci fıkra hükmüne göre bildirim yapmakla yükümlüdür. Bölge müdürlüğüne tescili yapılan bu işyerine ait belgeler gerektiğinde iş müfettişlerince incelenir. İnceleme sonucunda muvazaalı işlemin tespiti halinde, bu tespite ilişkin gerekçeli müfettiş raporu işverenlere tebliğ edilir. Bu rapora karşı tebliğ tarihinden itibaren altı işgünü içinde işverenlerce yetkili iş mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Rapora altı iş günü içinde itiraz edilmemiş veya mahkeme muvazaalı işlemin tespitini onamış ise tescil işlemi iptal edilir ve alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçileri sayılır.

(Ek fıkra:11/6/2003-4884/10 md.) Ancak, şirketlerin tescil kayıtları ise ticaret sicili memurluklarının gönderdiği belgeler üzerinden yapılır ve bu belgeler ilgili ticaret sicili memurluğunca bir ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ilgili bölge müdürlüklerine gönderilir.

(Ek fıkra: 15/5/2008-5763/1 md.) Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin kurulması, bildirimi ve işyerinin tescili ile yapılacak sözleşmede bulunması gerekli diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, İşverenler, İş Kanunu'nun hükümleri gereğince işyerlerini ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

İş Kanununa tabi (sürekli işin söz konusu olduğu) bir işyerini kuran, her ne suretle olursa olsun devralan, çalışma konusunu kısmen veya tamamen değiştiren veya herhangi bir sebeple faaliyetine son veren ve işyerini kapatan işverenin, sözü geçen işyerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bildirme yükümlülüğünü **BİR AY** içinde yerine getirmesi gereklidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğünden işyeri sicil numarası almak için aşağıdaki belgeler istenmektedir;

- 1- İşyeri Bildirgesi 3 suret
- 2- Nüfus Cüzdanı Sureti (şirketlerde müdürün)
- 3- İkametgâh ilmühaberi (şirketlere müdürün)
- 4- İmza sirküleri (şirket)
- 5- Ticaret sicili gazetesi (şirket),
- 6- SSK İşyeri Bildirgesi,

4884 sayılı Kanununun 10. maddesiyle eklenen fıkra ile, şirketlerin tescil kayıtlarının ise ticaret sicili memurluklarının gönderdiği belgeler üzerinden yapılacağı ve bu belgelerin ilgili ticaret sicili memurluğunca bir ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ilgili Bölge Müdürlüklerine gönderileceği hükme bağlanmıştır.

Ancak bu arada mutlaka belirtilmelidir ki, İş Kanununun 1. maddesinde amaç ve kapsam başlangıcı başlığı ile yer alan *“Bu Kanun, 4 üncü maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.*

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar.” hükmüne göre bildirim keyfiyetinin yerine getirilmemesi işçilik ve işverenlik haklarının yerine getirilmesine engel değildir.

İş Kanunu'nun 3. maddesine göre bildirim yapılacağı haller şunlardır;

- a) 4857 sayılı İş kanunu kapsamına giren nitelikte bir işyerinin kurulması,
- b) İşyerinin devir alınması,
- c) Çalışma konusunun kısmen veya tamamen değiştirilmesi,
- d) Herhangi bir sebeple faaliyetine son verilmesi ve işyerinin kapatılması.

Aynı işverene ait birden çok işyeri varsa, bildirim her işyeri için ayrı ayrı yapılacaktır. Eğer işyerinin İş Kanunu'nun 1. maddesindeki tanıma uygun olup olmadığı ya da İş Kanunu kapsamına girip girmediği konusunda tereddüt olursa, ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne başvurularak gerekli bilgilerin alınması gereklidir.

3. maddenin ikinci fıkrasında, asıl işveren-alt işveren ilişkisinin oluşması halinde, alt işveren adına yeni bir işyerinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bildirilmesi gerektiğine de mutlaka **dikkat edilmelidir.**

Ayrıca, aynı işverene bağlı her bir işyerinin ayrı ayrı tescil edilmesi gerekmektedir. Örneğin, bir merkez işyeri ve iki de şubesi bulunan işverenlerin işçi çalıştırdıkları işyerlerini ayrı ayrı bildirmeleri gerekmektedir.

ÇSGB Bölge Müdürlüğünde işyeri tescili yapılmamış ve 17.06.2003 tarihinden sonra Kurulmuş tüzel kişiliklere idari para cezası verilmeyerek dosya tescili yapılmakta, gerçek kişilere ise bildirim tarihindeki işçi sayısı üzerinden 4857 sayılı İş Kanunu'nun 3 maddesine muhalefetten aynı kanunun 98.maddesi uyarınca 2009 yılı için işçi başına 112 TL idari para cezası uygulanarak dosya tescilinin yapılmaktadır. (Bu cezalar her yıl VUK 298. maddesine belirlenen yeniden değerlendirme oranında artmaktadır.)

Bu nedenle özellikle 01.08.2009 tarihinden önce Bölge Çalışma Müdürlüğünde işyeri tescili yapılmamış olan işverenlerin dosya tescili yaptırımları gerekmektedir.

III. SONUÇ

İşverenler, İş Kanunu'nun hükümleri gereğince işyerlerini ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne BİR AY içinde bildirmekle yükümlüdürler. Aynı işverene bağlı her bir işyerinin ayrı ayrı tescil edilmesi gerekmektedir. Örneğin, bir merkez işyeri ve iki de şubesi bulunan işverenlerin işçi çalıştırdıkları işyerlerini ayrı ayrı bildirmeleri gerekmektedir.

ÇSGB Bölge Müdürlüğünde işyeri tescili yapılmamış ve 17.06.2003 tarihinden sonra Kurulmuş tüzel kişiliklere idari para cezası verilmeyerek dosya tescili yapılmakta, gerçek kişilere ise bildirim tarihindeki işçi sayısı üzerinden 4857 sayılı İş Kanunu'nun 3 maddesine muhalefetten aynı kanunun 98.maddesi uyarınca 2009 yılı için işçi başına 112 TL idari para cezası uygulanarak dosya tescilinin yapılmaktadır.

Bu nedenle özellikle tek bildirim uygulamasına başlanacak olan 01.08.2009 tarihinden önce Bölge Çalışma Müdürlüğünde işyeri tescili yapılmamış olan işverenlerin dosya tescili yaptırımları gerekmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğünden işyeri sicil numarası almak için;

- 1- İşyeri Bildirgesi 3 suret***
 - 2- Nüfus Cüzdanı Sureti (şirketlerde müdürün)***
 - 3- İkametgâh ilmühaberi (şirketlere müdürün)***
 - 4- İmza sirküleri (şirket)***
 - 5- Ticaret sicili gazetesi (şirket),***
 - 6- SSK İşyeri Bildirgesi,***
- Belgelerinin bölge müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir.***